

Hoitopääsy erikoissairaanhoidossa 31.08.2023

Hoitovelka kiireettömään erikoissairaanhoitoon jatkoï kasvuaan elokuussa

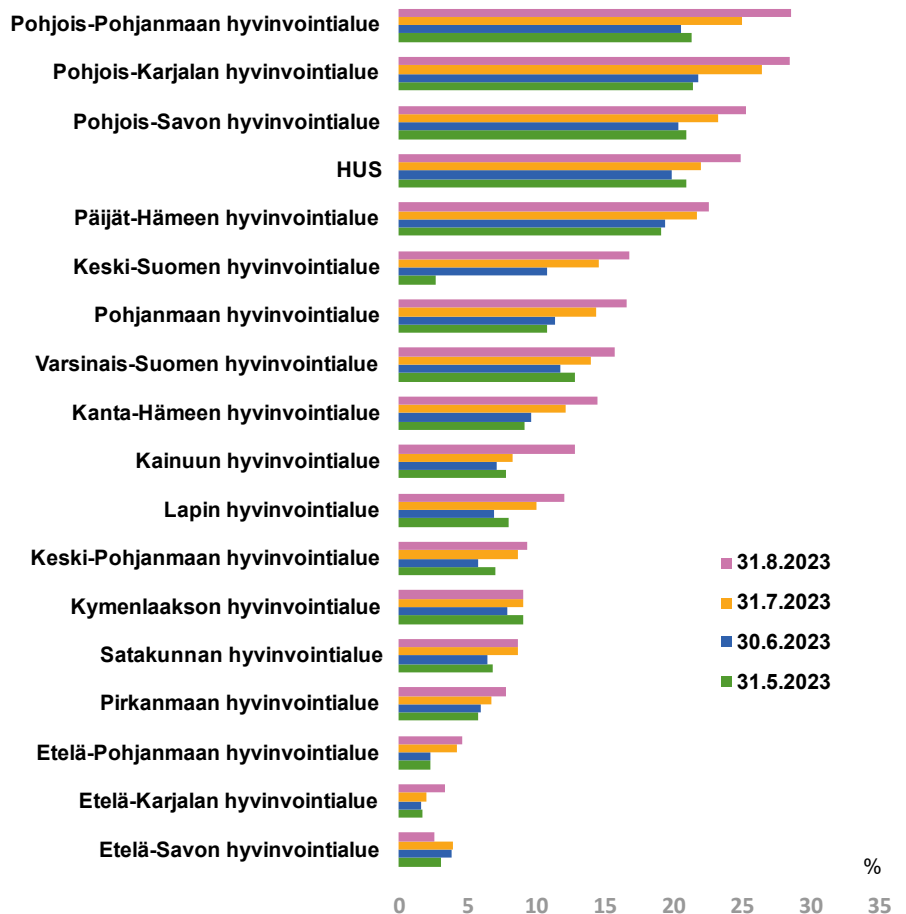
PÄÄLÖYDÖKSET

- Elokuun 2023 lopussa lähes 178 000 potilasta odotti kiireettömään erikoissairaanhoitoon.
- Elokuussa 2023 yli puoli vuotta hoitoa odottaneita potilaita oli lähes 30 500.
- Suhteellisesti eniten yli puoli vuotta odottaneita potilaita oli Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella ja vähiten Etelä-Savon hyvinvointialueella.
- Elokuun lopussa 2023 polven tai lonkan tekonivelleikkaukseen odottajien kokonaismäärä kasvanut yli 2 600 odottajalla verrattuna huhtikuun loppuun 2023.
- Elokuun lopussa 2023 kaiholeikkaukseen yli puoli vuotta odottaneiden määrä oli laskenut verrattuna huhtikuun 2023 loppuun.
- Yli kolme kuukautta mielenterveyspalveluita odottaneiden lasten ja nuorten määrä on noussut verrattuna huhtikuuhun 2023.

Elokuun 2023 lopussa lähes 178 000 potilasta odotti pääsyä kiireettömään erikoissairaanhoitoon hyvinvointialueiden sairaaloissa. Hoitoa odottaneista yli 3 000 (17,2 %) oli odottanut hoitopääsyä yli puoli vuotta. Elokuun lopussa 2023 yli puoli vuotta jonottaneita potilaita oli 9 400 potilasta enemmän kuin vuoden 2023 huhtikuussa. (Taulukko1.)

Yli puoli vuotta kiireetöntä erikoissairaanhoitoa elokuun 2023 lopussa odottaneiden osuus kaikista odottavista oli suurin Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella (28,6 %) ja Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella (28,5 %) sekä pienin Etelä-Savon hyvinvointialueella (2,6 %). Yli puoli vuotta odottaneiden potilaiden määrä on kasvanut koko maan tasolla vuonna 2023. Huhtikuun lopussa 2023 yli puoli vuotta odottaneita oli 12,5 % kaikista odottajista ja elokuun lopussa 2023 heitä oli 17,2 % kaikista odottajista. Hyvinvointialueiden välillä on kuitenkin isojakin eroja. (Kuvio 1, Taulukko 1.)

Kuvio 1. Yli puoli vuotta kiireetöntä hoitoa odottaneiden osuus kaikista hyvinvointialueiden sairaaloihin odottavista (%) 31.5.2023, 30.6.2023, 31.7.2023 ja 31.8.2023

Taulukko 1. Hoitoa odottaneiden lukumäärät 31.8.2023 sekä 30.4.2023 yli 180 vrk odottaneet hyvinvointialueittain

Hyvinvointialueet	Hoitoa odottaneet yhteensä	Hoitoa odottaneet 1–90 vrk	Hoitoa odottaneet 91–180 vrk	Hoitoa odottaneet yli 180 vrk	Hoitoa odottaneet yli 180 vrk %	Jäsenkuntien hoitoa yli 180 vrk odottaneet/ 10 000 as	30.4.2023 hoitoa yli 180 vrk odottaneet	Hoitoa yli 180 vrk odottaneiden muutos 04/2023–08/2023
Etelä-Karjalan hyvinvointialue	1 713	1 457	200	56	3,3	4,4	25	+31
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue	6 303	4 025	1 986	292	4,6	14,4	114	+178
Etelä-Savon hyvinvointialue	5 546	4 082	1 320	144	2,6	8,5	147	-3
HUS	37 199	18 072	9 882	9 245	24,9	47,1	6 927	+2 318
Kainuun hyvinvointialue	3 667	2 198	1 001	468	12,8	66,2	292	+176
Kanta-Hämeen hyvinvointialue	8 730	5 065	2 395	1 270	14,5	73,0	737	+533
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue	4 868	3 214	1 202	452	9,3	50,6	342	+110
Keski-Suomen hyvinvointialue	11 215	5 989	3 340	1 886	16,8	62,1	1 128	+758
Kymenlaakson hyvinvointialue	3 945	2 486	1 103	356	9,0	7,3	340	+16
Lapin hyvinvointialue	4 561	2 585	1 430	546	12,0	29,5	272	+274
Päijät-Hämeen hyvinvointialue	5 084	2 377	1 558	1 149	22,6	53,4	979	+170
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue	4 915	1 930	1 582	1 403	28,5	85,4	942	+461
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	16 055	6 850	4 616	4 589	28,6	94,9	3 042	+1 547
Pirkanmaan hyvinvointialue	21 210	14 291	5 271	1 648	7,8	27,0	1 022	+626
Pohjois-Savon hyvinvointialue	10 018	4 741	2 739	2 538	25,3	94,0	1 832	+706
Satakunnan hyvinvointialue	10 103	6 440	2 786	877	8,7	40,4	601	+276
Pohjanmaan hyvinvointialue	3 670	1 919	1 142	609	16,6	34,0	348	+261
Varsinais-Suomen hyvinvointialue	18 558	11 508	4 139	2 911	15,7	56,5	1 949	+962
Hyvinvointialueet yht.	177 360	99 229	47 692	30 439	17,2		21 039	+9 400

Koska sairaanhoitopiirit lakkautettiin 31.12.2022 ja hyvinvointialueet aloittivat toimintansa vuoden 2023 alusta, eivät tilastojen aikasarjat ole suoraan verrannollisia sairaanhoitopiireittäin ilmoitettuihin hoitoonpääsytietoihin. Tilastoraportissa on huomioitava, että HUS ilmoittaa koko Uudenmaan hyvinvointialueiden hoitoonpääsytiedot. Uudet aikasarjat tilastoista alkavat 1.1.2023. Tässä tilastoraportissa esitetään erikoissairaanhoidon hoitoonpääsyn tilanne hyvinvointialueittain vuoden alusta.

Vuoden 2023 aikana on yli puoli vuotta odottaneiden määrä noussut, ja oli elokuussa yli 30 000 potilasta. Elokuussa 2023 yli puoli vuotta hoitoon pääsyä odottaneiden määrä oli 9 400 potilasta enemmän kuin huhtikuussa 2023 ja yli 12 000 potilasta enemmän kuin tammi-kuussa 2023. (Taulukko 1, Taulukko 2.)

Hyvinvointialueilla kolmesta kuuteen kuukautta hoitoon pääsyä odottaneita oli elokuun 2023 lopussa liki 48 000. Kolmesta kuuteen kuukautta hoitoa odottaneiden määrä on myös noussut kevään ja kesän 2023 aikana. (Kuvio 2.)

Taulukko 2. Yli puoli vuotta hoitoa odottaneiden määrä (lkm.) kuukausittainen kehitys hyvinvointialueittain vuonna 2023

Hyvinvointialue	01/2023	02/2023	03/2023	04/2023	05/2023	06/2023	07/2023	08/2023
Etelä-Karjalan hyvinvointialue	10	3	14	25	25	26	37	56
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue	127	120	99	114	127	139	274	292
Etelä-Savon hyvinvointialue	101	118	111	147	158	195	217	144
HUS	6 763	6 847	6 900	6 927	7 608	7 111	8 284	9 245
Kainuun hyvinvointialue	299	294	298	292	265	237	313	468
Kanta-Hämeen hyvinvointialue	543	624	659	737	779	828	1 129	1 270
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue	383	346	309	342	322	277	430	452
Keski-Suomen hyvinvointialue	-	926	973	1 128	-	1 223	1 718	1 886
Kymenlaakson hyvinvointialue	307	334	348	340	329	304	360	356
Lapin hyvinvointialue	144	149	211	272	355	317	454	546
Päijät-Hämeen hyvinvointialue	940	968	913	979	942	945	1 114	1 149
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue	1 019	866	822	942	959	986	1 275	1 403
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	2 314	2 510	2 760	3 042	3 151	3 202	4 028	4 589
Pirkanmaan hyvinvointialue	982	962	957	1 022	1 120	1 226	1 440	1 648
Pohjois-Savon hyvinvointialue	1 603	1 669	-	1 832	1 929	1 956	2 370	2 538
Satakunnan hyvinvointialue	682	657	520	601	660	650	928	877
Pohjanmaan hyvinvointialue	334	301	319	348	370	418	544	609
Varsinais-Suomen hyvinvointialue	1 544	1 561	1 739	1 949	2 198	2 110	2 680	2 911
Hyvinvointialueet yht.	18 100	19 255	17 955	21 039	21 572	22 150	27 595	30 439

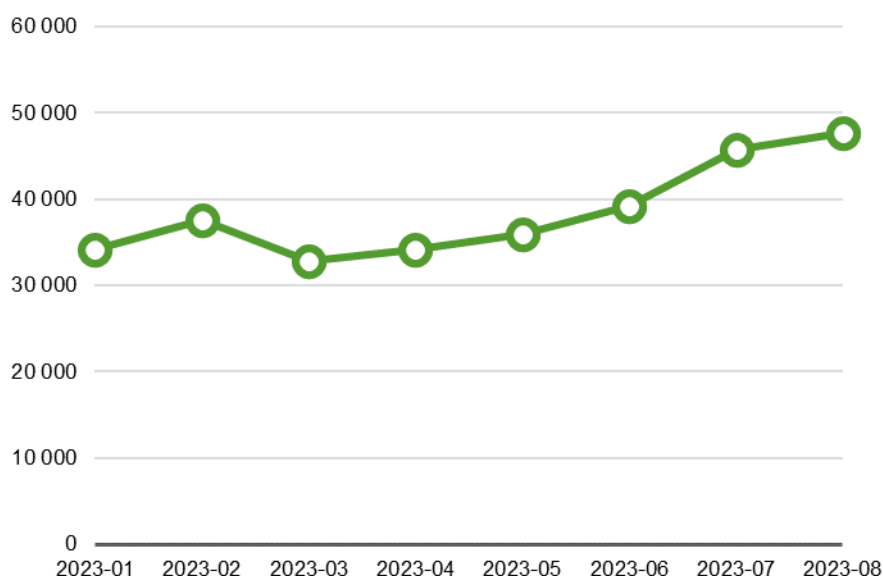
Tilastossa huomioitavaa

Sairaanhoitopiirien toiminta siirtyi hyvinvointialueiden toiminnaksi vuoden 2023 alusta, jolloin hyvinvointialueet aloittivat toimintansa.

Osa hyvinvointialueista muodostui useammasta sairaanhoitopiiristä sekä perusterveydenhuollon yksiköistä, jotka tuottavat erikoissairaanhoitoa. Nämä on yhdistetty hyvinvointialueiden alle. Data ei ole tämän vuoksi vertailukelpoista sairaanhoitopiirien ilmoittamaan dataan. Vuoden 2023 alusta alkavat uudet vertailukelpoiset tilastosarjat. Sairaanhoitopiirien mukainen data löytyy edelleen erikoissairanhoidon hoitopääsyt sivuilta:

[Erikoissairanhoidon hoitopääsy](#)

Kuvio 2. Hoitoa 91–180 vuorokautta odottaneiden määrän kehitys vuonna 2023, hyvinvointialueet yhteensä

Terveydenhuoltoalan haasteet, kuten organisaatiouudistus ja henkilökuntapula, ovat yhteydessä kiireetöntä hoitoa odottavien potilaiden kokonaismäärään. Suhteellisesti eniten kasvua on yli puoli vuotta odottaneiden potilaiden määrässä. Elokuun lopussa 2023 hoitoa odotti liki 8 500 potilasta enemmän kuin huhtikuun 2023 lopussa. Yli puoli vuotta odottaneiden potilaiden määrä on kasvanut vuoden 2023 aikana yli 12 000 potilaalla. (Taulukko 3, Taulukko 2.)

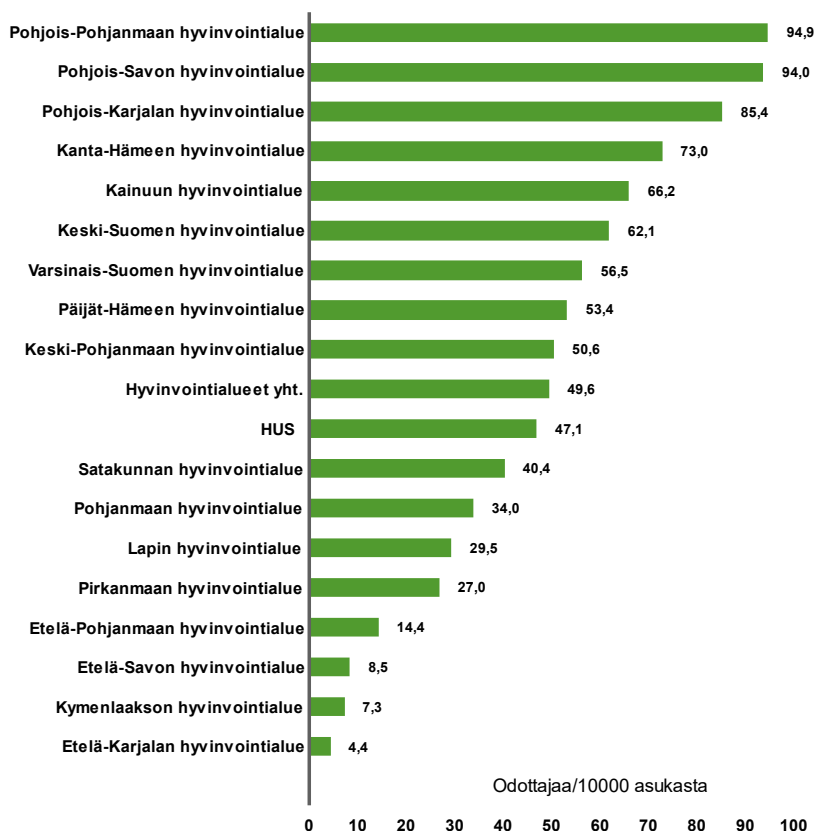
Taulukko 3. Kaikkien hoitoa odottaneiden määrän (lkm.) kuukausittainen kehitys vuonna 2023 hyvinvointialueittain

Hoitoa odottaneet yhteensä	01/2023	02/2023	03/2023	04/2023	05/2023	06/2023	07/2023	08/2023
Etelä-Karjalan hyvinvointialue	1 540	1 623	1 612	1 534	1 495	1 676	1 827	1 713
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue	5 809	5 747	5 579	5 609	5 608	6 132	6 535	6 303
Etelä-Savon hyvinvointialue	5 796	5 850	5 862	5 855	5 151	5 168	5 618	5 546
HUS	37 390	37 607	37 266	36 869	36 330	35 805	37 602	37 199
Kainuun hyvinvointialue	3 296	3 394	3 558	3 572	3 376	3 334	3 793	3 667
Kanta-Hämeen hyvinvointialue	8 457	8 755	8 861	8 739	8 563	8 656	9 362	8 730
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue	4 871	4 795	4 780	4 793	4 610	4 776	4 953	4 868
Keski-Suomen hyvinvointialue	-	10 246	10 575	10 804	10 056	11 281	11 788	11 215
Kymenlaakson hyvinvointialue	3 813	3 722	3 650	3 563	3 647	3 837	3 994	3 945
Lapin hyvinvointialue	3 726	3 876	4 171	4 243	4 435	4 598	4 549	4 561
Päijät-Hämeen hyvinvointialue	5 222	5 127	5 072	5 039	4 939	4 863	5 140	5 084
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue	4 631	4 584	4 481	4 589	4 486	4 517	4 815	4 915
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	14 881	15 266	15 676	14 784	14 788	15 524	16 097	16 055
Pirkanmaan hyvinvointialue	18 260	18 547	18 155	18 632	19 355	20 514	21 563	21 210
Pohjois-Savon hyvinvointialue	7 879	8 685	1 732	9 218	9 211	9 603	10 154	10 018
Satakunnan hyvinvointialue	9 120	9 335	9 481	9 644	9 741	10 158	10 687	10 103
Pohjanmaan hyvinvointialue	3 558	3 697	3 668	3 558	3 430	3 672	3 774	3 670
Varsinais-Suomen hyvinvointialue	16 819	16 810	16 937	17 849	17 129	17 951	19 189	18 558
Hyvinvointialueet yht.	155 425	167 666	161 116	168 894	166 350	172 065	181 440	177 360

Hoitoa yli 180 vrk odottaneet suhteutettuna asukasluukuun hyvinvointialueittain

Koko maassa erikoissairaanhoidon kiireettömässä hoidossa oli yli puoli vuotta hoitoon odottajia keskimäärin huhtikuun lopussa 2023 34,5/ 10 000 asukasta ja elokuun lopussa 2023 vastaava luku oli 49,6 odottajaa/ 10 000 asukasta. Hoitoa yli puoli vuotta odottaneiden määrä suhteutettuna alueiden asukasluukuun vaihtelee paljon alueittain. Tässä tilastossa katsotaan yli puoli vuotta odottaneita/ 10 000 asukasta Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella yli puoli vuotta hoitoa odottaneita oli 94,9 odottajaa/ 10 000 asukasta. Vastaava suhdeluku oli pienin Etelä-Karjalan hyvinvointialueella ollen 4,4 odottajaa/ 10 000 asukasta. (Kuvio 3.)

Kuvio 3. Yli 180 vuorokautta odottaneiden lukumäärä suhteutettuna asukaslukuun hyvinvointialueittain 31.8.2023

Lähetteet

Lähetteen määrä on kasvanut vuonna 2023 ja lähetteen määrä on noussut korkeammalle tasolle kuin ennen koronaepidemiaa vastaavana ajankohtana tammi-elokuussa. Vuonna 2023 lähetettä tuli tammi-elokuun välisenä aikana yli 940 000. Lähetteen määrä väheni vuonna 2020 koronaepidemian seurauksena. Tilanteen helpottaessa alkoivat lähetteen määrät kasvamaan, jolloin vuonna 2022 lähetettä saapui ja käsiteltiin noin 1 250 000 kappaletta. Erikoissairaanhoidon hoitoonpääsyn lähetteen määrä esitetään kumulatiivisena lukuna (Taulukko 4.)

Kiireettömään erikoissairaanhoidon tulleet lähetteen tulee käsitellä 21:n vuorokauden kuluessa. Lähetteen käsittelyaikoja seurataan hyvinvointialueittain, ja ne tilastoidaan kolmessa vuorokaudessa käsitelyihin, 4–21 vuorokaudessa käsitelyihin ja yli 21 vuorokaudessa käsitelyihin lähetteen. Kolmessa vuorokaudessa lähetettä oli käsitelty liki 700 000 kappaletta. Hyvinvointialueilla lähetteen käsittelyajat (yli 21 vrk) ylittivät 1,8 prosentissa lähetteen. (Taulukko 5.)

Taulukko 4. Käsitellyt kiireettömät lähetteet (lkm) hyvinvointialueilla vuonna 2023

Hyvinvointialue	01/2023	02/2023	03/2023	04/2023	05/2023	06/2023	07/2023	08/2023
Etelä-Karjalan hyvinvointialue	2 704	5 539	8 606	10 959	13 958	16 735	18 872	21 728
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue	4 331	8 751	13 427	17 718	22 415	27 802	31 790	36 203
Etelä-Savon hyvinvointialue	4 116	8 135	10 205	16 244	20 662	24 639	27 875	31 857
HUS	28 781	58 945	87 957	117 657	148 776	180 206	201 974	228 400
Kainuun hyvinvointialue	2 265	4 446	-	8 843	11 152	13 401	15 039	16 613
Kanta-Hämeen hyvinvointialue	5 098	10 179	15 829	20 231	25 597	31 115	35 099	39 835
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue	2 658	5 063	7 751	9 963	12 466	15 132	16 913	19 532
Keski-Suomen hyvinvointialue	-	11 892	17 638	23 453	36 027	35 848	39 538	42 618
Kymenlaakson hyvinvointialue	52 688	4 528	9 064	14 128	18 277	23 007	27 412	30 790
Lapin hyvinvointialue	3 773	7 029	11 639	14 000	17 562	20 850	22 812	26 776
Päijät-Hämeen hyvinvointialue	4 926	9 300	14 602	18 730	23 665	28 396	32 407	37 077
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue	3 816	7 196	10 808	13 975	17 955	21 130	23 992	27 355
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	9 720	19 774	31 031	40 224	47 327	57 443	64 338	73 598
Pirkanmaan hyvinvointialue	9 535	19 687	31 034	40 638	52 282	63 663	72 405	82 594
Pohjois-Savon hyvinvointialue	6 473	14 035	4 491	29 885	37 106	45 787	50 974	58 475
Satakunnan hyvinvointialue	5 191	10 431	16 569	21 541	27 667	33 680	38 335	43 627
Pohjanmaan hyvinvointialue	4 514	9 374	14 456	18 670	23 788	28 628	31 935	36 195
Varsinais-Suomen hyvinvointialue	9 303	18 282	28 914	37 317	47 232	57 201	64 369	73 375
Hyvinvointialueet yht.	160 726	232 586	334 021	474 176	603 914	724 663	816 079	926 648

Taulukko 5. Lähetteet ja niiden käsittelyajat hyvinvointialueilla 1.1.2023-31.8.2023.

Hyvinvointialue	Lähetteet yhteensä	Läheteitä käsitelty yhteensä	Lähete käsitelty 3 vrk:ssa	Lähete käsitelty 4-21 vrk:ssa	Lähete käsitelty yli 21 vrk:ssa, lkm	Lähete käsitelty yli 21 vrk:ssa, %
Etelä-Karjalan hyvinvointialue	21 685	21 728	17 854	3 829	45	0,2
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue	36 448	36 203	27 099	9 005	99	0,3
Etelä-Savon hyvinvointialue	31 682	31 857	24 626	6 792	439	1,4
HUS	235 326	228 400	160 765	61 123	6 512	2,9
Kainuun hyvinvointialue	16 446	16 613	13 079	3 466	68	0,4
Kanta-Hämeen hyvinvointialue	39 669	39 835	33 963	5 799	73	0,2
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue	19 417	19 532	13 892	5 129	511	2,6
Keski-Suomen hyvinvointialue	42 763	42 618	33 155	9 271	192	0,5
Kymenlaakson hyvinvointialue	30 793	30 790	23 548	6 808	434	1,4
Lapin hyvinvointialue	26 794	26 776	22 514	4 071	191	0,7
Päijät-Hämeen hyvinvointialue	37 066	37 077	30 221	6 786	70	0,2
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue	26 998	27 355	20 949	5 573	833	3,0
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	73 351	73 598	55 931	16 595	1 072	1,5
Pirkanmaan hyvinvointialue	81 989	82 594	57 964	22 631	1 999	2,4
Pohjois-Savon hyvinvointialue	65 720	58 475	40 625	17 024	826	1,4
Satakunnan hyvinvointialue	43 910	43 627	32 144	9 126	2 357	5,4
Pohjanmaan hyvinvointialue	36 011	36 195	28 088	7 482	625	1,7
Varsinais-Suomen hyvinvointialue	73 993	73 375	57 041	15 632	702	1,0
Hyvinvointialueet yht.	940 061	926 648	693 458	216 142	17 048	1,8

Hoidon tarpeen arviointi

Elokuun lopussa 2023 hoidon tarpeen arviointia odotti liki 82 000 potilasta. Hyvinvointialueiden ilmoittamien tietojen mukaan yli kolme kuukautta hoidon tarpeen arviointia odottaneiden määrät vaihtelevat suuresti. Näistä hoidon tarpeen arviointia odottavista potilaista yli kolme kuukautta odottaneita oli yli 25 000 (30,8 %). (Taulukko 6.)

Hoidon tarpeen arvioinnin toteutumista tulkitaan eri tavoin eri hyvinvointialueilla ja hoidon tarpeen arviointia odottavien tietoja ilmoitetaan hyvin eri tavoin. Joillakin alueilla ei ole käytössä vielä hoidon tarpeen arviointia lainkaan, vaan potilaat laitetaan suoraan odottamaan hoitoa. Kirjaamisen käytäntöjä ja ohjeistusta hoidon tarpeen arvioinnissa on yhtenäistetty kansallisesti, ja työ jatkuu edelleen. Hoidon tarpeen arvioinnin ja hoitoonpääsyn ohjeita käydään läpi ja päivitetään yhteistyössä hyvinvointialueiden kanssa.

Jos hoidon tarpeen arviointi edellyttää erikoislääkärin arviointia tai erityisiä tutkimuksia, on ne terveydenhuoltolain (2010/1326) mukaan toteutettava kolmen kuukauden kuluessa lähetteen saapumisesta sairaalaan. Esimerkiksi leikkaushoidon tarvetta selvitetään usein erilaisilla tutkimuksilla ja erikoislääkärin arvioinnilla ennen varsinaista hoitopäätöstä.

Taulukko 6. Hoidon tarpeen arviointia odottavat (lkm.) 31.08.2023

Hyvinvointialue	Hoidon arviointia odottaneet yhteensä	Hoidon arviointia odottaneet 1–90 vrk.	Hoidon arviointia odottaneet 91–180 vrk.	Hoidon arviointia odottaneet yli 180 vrk.	Hoidon arviointia odottaneet yli 90 vrk.	Hoidon arviointia odottaneet Yli 90 vrk. %
Etelä-Karjalan hyvinvointialue	504	481	21	2	23	4,6
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue	2 215	1 683	443	89	532	24,0
Etelä-Savon hyvinvointialue	145	140	5	0	5	3,4
HUS	35 519	22 576	8 412	4 531	12 943	36,4
Kainuun hyvinvointialue	694	476	185	33	218	31,4
Kanta-Hämeen hyvinvointialue	91	35	17	39	56	61,5
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue	-	-	-	-	-	-
Keski-Suomen hyvinvointialue	2344	1408	681	255	936	39,9
Kymenlaakson hyvinvointialue	572	412	115	45	160	28,0
Lapin hyvinvointialue	3 816	3 413	336	67	403	10,6
Päijät-Hämeen hyvinvointialue	5	3	1	1	2	40,0
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue	5 849	3 768	1 112	969	2 081	35,6
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	9 675	6 779	2 236	660	2 896	29,9
Pirkanmaan hyvinvointialue	5 911	4 432	1 196	283	1 479	25,0
Pohjois-Savon hyvinvointialue	6 135	4 824	928	383	1 311	21,4
Satakunnan hyvinvointialue	1 455	921	519	15	534	36,7
Pohjanmaan hyvinvointialue	3 559	2 626	645	288	933	26,2
Varsinais-Suomen hyvinvointialue	3 127	2 532	517	78	595	19,0
Hyvinvointialueet yht.	81 616	56 509	17 369	7 738	25 107	30,8

Odotusajat erikoisaloittain

Elokuun 2023 lopussa hoitoa odotti yli 9 000 potilasta enemmän kuin huhtikuussa 2023. Hoitoa odottavien määrä pysyi suurena monella erikoisalalla. Kirurgian erikoisaloilla hoitoa odottavien määrä kasvoi; esimerkiksi ortopedian ja traumatologian erikoisalalla oli elokuussa 2023 yli 2 000 enemmän odottajia kuin saman vuoden huhtikuussa. Myös silmätautien sekä korva-, nenä- ja kurkkutautien erikoisaloilla hoitoa odottajien määrä on kasvanut. (Taulukko 7.)

Taulukko 7. Hoitoa odottaneiden määrän kehitys erikoisaloittain vuonna 2023

Erikoisala	01/2023	02/2023	03/2023	04/2023	05/2023	06/2023	07/2023	08/2023
Sisätaudit	13 290	14 049	13 906	13 686	13 633	13 699	14 705	13 695
Anestesiologia	344	338	328	302	282	308	315	347
Kirurgia	64 489	69 112	65 725	70 006	68 025	71 287	75 461	75 517
20 Kirurgia	1 741	1 874	1 847	1 770	1 843	1 737	1 802	1 613
20G Gastroenterologinen kirurgia	13 138	14 627	13 803	14 806	14 399	15 379	16 221	16 392
20J Käsikirurgia	4 734	4 927	4 769	5 029	4 663	5 025	5 348	5 551
20L Lastenkirurgia	2 008	2 027	1 920	2 132	2 085	2 057	2 160	2 049
20O Ortopedia ja traumatologia	27 063	28 365	26 693	29 205	28 399	29 644	31 058	31 511
20P Plastiikkakirurgia	4 450	5 017	4 787	5 022	4 873	5 274	5 549	5 431
20R Sydän- ja rintaelinkirurgia	613	685	624	713	694	760	814	815
20U Urologia	5 873	6 323	6 087	6 187	6 018	5 968	6 739	6 514
20V Verisuonikirurgia	3 059	3 273	3 290	3 247	3 151	3 408	3 646	3 524
20Y Yleiskirurgia	1 810	1 994	1 905	1 895	1 900	2 035	2 124	2 117
Neurokirurgia	3 091	3 203	2 926	3 337	3 344	3 323	3 389	3 425
Naistentaudit ja synnytykset	7 299	8 170	7 662	7 883	7 767	8 206	8 426	8 210
Lastentaudit	2 088	2 206	2 208	2 290	2 366	2 383	2 307	1 993
Silmätaudit	24 926	27 304	26 523	28 000	27 966	27 948	29 833	29 614
Korva-nenä- ja kurkkutaudit	15 247	16 858	16 380	17 613	17 665	18 785	19 230	18 659
Foniatria	305	329	301	352	366	363	349	302
Hammas- suu- ja leukasairaudet	3 428	3 557	3 476	3 459	3 507	3 553	3 663	3 634
Iho- ja sukupuolitaudit	3 127	3 500	3 461	3 411	3 445	3 369	4 059	3 838
Syöpätaudit ja sädehoito	667	695	564	557	527	675	645	509
Psykiatria	4 652	4 763	4 173	4 083	3 886	4 005	4 379	4 034
Nuoriso- ja lastenpsykiatria	1 352	1 402	1 337	1 460	1 392	1 247	1 221	1 071
Neurologia	2 358	2 638	2 539	2 713	2 637	2 710	2 768	2 679
Lastenneurologia	509	548	554	567	551	625	609	475
Keuhkosairaudet	5 207	5 669	5 782	5 752	5 596	5 992	6 258	5 605
Muut	3 044	3 323	3 268	3 421	3 393	3 584	3 818	3 750
Hoitoa odottaneet yhteensä	155 425	167 666	161 116	168 894	166 350	172 065	181 440	177 360

Lasten ja nuorten psykiatriaan odottavien määrä nousut

Yli kolme kuukautta mielenterveyspalveluita odottaneiden lasten ja nuorten (alle 23-vuotiaat) määrä oli elokuun 2023 lopussa liki 800. Hoitoon pääsyä odottavien määrä on noussut liki 200 odottajalla verrattuna huhtikuuhun 2023. Yli kolme kuukautta hoitoa odottaneita oli yhteensä elokuun 2023 lopussa 789. Tammikuun lopussa vuonna 2023 yli kolme kuukautta mielenterveyspalveluita odottaneita potilaita oli yhteensä 667. Tilastoissa on huomioitavaa, että alle 23-vuotiaita hoidetaan osittain myös aikuispsykiatrian puolella. (Taulukko 8.)

Taulukko 8. Alle 23-vuotiaiden lasten- ja nuorten mielenterveyspalveluja (psykiatrian erikoissaloille) yli 90 vuorokautta hoitoa odottaneiden määrän kehitys vuonna 2023

Yli 90 vrk hoitoa odottaneet	01/2023	02/2023	03/2023	04/2023	05/2023	06/2023	07/2023	08/2023
70 Psykiatria	470	478	466	471	478	362	365	444
74 Nuorisopsykiatria	120	142	139	137	136	77	148	182
75 Lastenpsykiatria	77	85	98	87	94	93	128	163
Psykiatrian erikoisalut yht.	667	705	703	695	708	532	641	789

Kaihileikkaukseen odottavia liki 14 000

Kaihileikkausta odottavia potilaita oli yhteensä 13 961 elokuussa 2023. Yli kolme kuukautta odottaneita oli 53,7 %, ja näistä yli puoli vuotta odottaneita oli 13,2 %. Yli puoli vuotta odottaneiden määrä oli kasvanut elokuussa 2023 yli 600 odottajalla verrattuna huhtikuun lopun 2023 tilanteeseen. Yli puoli vuotta odottaneita oli eniten Varsinais-Suomen hyvinvointialueella (42,8 %) ja Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella (42,7 %) kaikista odottaneista. Etelä-Karjalan hyvinvointialueella sekä Päijät-Hämeen hyvinvointialueella kaikki odottajat pystyttiin hoitamaan alle puolessa vuodessa. (Taulukko 9.)

Taulukko 9. Kaihileikkaukseen odottaneet (lkm.) hyvinvointialueittain 31.8.2023 sekä yli 180 vrk. odottaneet 30.4.2023

Hyvinvointialue	Hoitoa odottaneet yhteensä	1–90 vrk hoitoa odottaneet	91–180 vrk hoitoa odottaneet	Yli 180 vrk hoitoa odottaneet	Yli 180 vrk hoitoa odottaneet %	Yli 90 vrk hoitoa odottaneet	Yli 90 vrk hoitoa odottaneet %	Yli 180 vrk hoitoa odottaneet 30.4.2023
Etelä-Karjalan hyvinvointialue	464	280	184	0	0,0	184	39,7	2
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue	834	351	475	8	1,0	483	57,9	0
Etelä-Savon hyvinvointialue	751	390	359	2	0,3	361	48,1	2
HUS	1 796	1 070	516	210	11,7	726	40,4	107
Kainuun hyvinvointialue	384	121	125	138	35,9	263	68,5	118
Kanta-Hämeen hyvinvointialue	694	243	251	200	28,8	451	65,0	93
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue	277	104	142	31	11,2	173	62,5	1
Keski-Suomen hyvinvointialue	1 051	483	465	103	9,8	568	54,0	32
Kymenlaakson hyvinvointialue	433	235	195	3	0,7	198	45,7	0
Lapin hyvinvointialue	349	268	78	3	0,9	81	23,2	1
Päijät-Hämeen hyvinvointialue	870	467	403	0	0,0	403	46,3	0
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue	1 142	281	373	488	42,7	861	75,4	348
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	212	34	122	56	26,4	178	84,0	8
Pirkanmaan hyvinvointialue	1 776	851	908	17	1,0	925	52,1	1
Pohjois-Savon hyvinvointialue	1 117	409	433	275	24,6	708	63,4	162
Satakunnan hyvinvointialue	1 161	535	459	167	14,4	626	53,9	213
Pohjanmaan hyvinvointialue	435	234	153	48	11,0	201	46,2	0
Varsinais-Suomen hyvinvointialue	215	106	17	92	42,8	109	50,7	128
Hyvinvointialueet yht.	13 961	6 462	5 658	1 841	13,2	7 499	53,7	1216

Polven tai lonkan tekonivelleikkaukseen odottavien määrä liki 15 000

Polven tai lonkan tekonivelleikkausta odottavia oli elokuun lopussa yhteensä lähes 15 000 potilasta, joista 69,5 % oli odottanut pääsyä leikkaukseen yli kolme kuukautta. Yli puoli vuotta hoitoa odottaneita oli 36,3 %. Polven tai lonkan tekonivelleikkaukseen odottavien määrä on kasvanut kokonaisuudessaan yli 2 600 potilaalla verrattuna huhtikuun lopun 2023 tilanteeseen. Lisäksi yli puoli vuotta odottaneiden määrä on kasvanut yli 1 500 potilaalla samalla ajanjaksolla. Eniten oli yli puoli vuotta odottaneita Pohjois-Savon hyvinvointialueella (59,5 %) ja Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella (52,5 %) kaikista odottajista. Vähiten yli puoli vuotta odottaneita oli Kanta-Hämeen hyvinvointialueella (1,5 %) ja Pirkanmaan hyvinvointialueella (6,8 %) kaikista odottajista. (Taulukko 10.)

Taulukko 10. Polven tai lonkan tekonivelleikkausta odottaneet (lkm.) hyvinvointialueittain 31.8.2023 sekä yli 180 vrk. odottaneet 30.4.2023

Hyvinvointialue	Hoitoa odottaneet yhteensä lkm.	1–90 vrk hoitoa odottaneet lkm.	91–180 vrk hoitoa odottaneet lkm.	Yli 180 vrk hoitoa odottaneet lkm.	Yli 180 vrk, hoitoa odottaneet %	Yli 90 vrk hoitoa odottaneet lkm.	Yli 90 vrk, hoitoa odottaneet %	Yli 180 vrk hoitoa odottaneet 30.4.2023 lkm.
Etelä-Karjalan hyvinvointialue	421	87	153	181	43,0	334	79,3	55
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue	331	107	172	52	15,7	224	67,7	4
Etelä-Savon hyvinvointialue	328	167	124	37	11,3	161	49,1	2
HUS	3 411	776	1 072	1 563	45,8	2 635	77,3	1 158
Kainuun hyvinvointialue	258	105	73	80	31,0	153	59,3	50
Kanta-Hämeen hyvinvointialue	204	110	91	3	1,5	94	46,1	3
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue	184	72	90	22	12,0	112	60,9	2
Keski-Suomen hyvinvointialue	524	202	213	109	20,8	322	61,5	31
Kymenlaakson hyvinvointialue	59	22	22	15	25,4	37	62,7	23
Lapin hyvinvointialue	562	201	215	146	26,0	361	64,2	49
Päijät-Hämeen hyvinvointialue	464	134	122	208	44,8	330	71,1	151
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue	333	78	92	163	48,9	255	76,6	154
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	1 803	387	469	947	52,5	1 416	78,5	575
Pirkanmaan hyvinvointialue	2 344	1 199	985	160	6,8	1 145	48,8	7
Pohjois-Savon hyvinvointialue	1 397	304	262	831	59,5	1 093	78,2	730
Satakunnan hyvinvointialue	702	193	278	231	32,9	509	72,5	47
Pohjanmaan hyvinvointialue	321	64	112	145	45,2	257	80,1	76
Varsinais-Suomen hyvinvointialue	1 331	356	426	549	41,2	975	73,3	348
Hyvinvointialueet yht.	14 977	4 564	4 971	5 442	36,3	10 413	69,5	3465

Käsitteet ja määritelmät

Kiireetön hoito: tarkoittaa lääketieteellisesti, hammaslääketieteellisesti tai terveystieteellisesti tarpeelliseksi todettua hoitoa ja neuvontaa, joka on järjestettävä ja aloitettava hoidon edellyttämä kiireellisyys huomioon ottaen kohtuullisessa ajassa. Erikoissairaanhoidossa hoito tulee kuitenkin antaa kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hoidon tarve on todettu ja lasten ja nuorten mielenterveyspalveluissa viimeistään kolmen kuukauden kuluessa. (Terveydenhuoltolaki 2010/1326 § 51 c, 52, 53.)

Hoitoa odottavat: lääkäri tai muu terveydenhuollon ammattihenkilö on hoidon tarpeen perusteella päättänyt ottaa potilaan hoitoon ja potilas on asetettu sairaalasta johtuvista syistä (resurssit) hoitojonoon tai hänelle on varattu aika polikliiniseen hoitoon. Hoitoa odottaviin ei sisällytetä lääketieteellisistä syistä tiettyyn ajankohtaan esim. vuoden päähän sovittuja hoidon antamispäiviä. Hoitoa odottaviin ei sisällytetä myöskään toistuvaa hoitoa tai sairauden seuranta tietyin määräajoin.

Pitkään hoitoa odottaneet: tarkoittaa tässä tilastoraportissa yli puoli vuotta hoitoa odottaneita.

Hoitojonoon asettamispäivä: on se päivä, jolloin potilas asetetaan jonoon odottamaan vuodeosasto-, päiväkirurgista tai polikliinista hoitoa.

Hoidon odotusaika: on hoitojonoon asettamispäivän tai käynnin varauspäivän ja hoitoon odottamisen välinen aika.

Odotusajan mediaani: on suuruusjärjestyksessä asetettujen havaintojen keskimääräinen arvo.

Hoidon tarpeen arviointia odottavat: Potilas odottaa hoidon tarpeen arviointia. Hoidon tarpeen arvioinnissa selvitetään yhteydenoton syy, sairauden oireet ja niiden vaikeusaste sekä kiireellisyys yhteydenottajan kertomien esitietojen tai lähetteen perusteella. Jos hoidon tarpeen arviointi edellyttää erityisiä kuvantamis- tai laboratoriotutkimuksia tai lääkärin tai muun terveydenhuollon ammattihenkilön arviointia, asetetaan potilas hoitojonoon odottamaan hoidon tarpeen arviointia. Terveydenhuoltolain mukaan (52 §) arviointi ja siihen liittyvät tarvittavat tutkimukset on toteutettava kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun lähete on saapunut hyvinvointialueen sairaalaan tai muuhun erikoissairaanhoitoa toteuttavaan toimintayksikköön. Lasten ja nuorten mielenterveyspalveluissa arviointi ja tarvittavat tutkimukset on toteutettava kuuden viikon kuluessa siitä, kun lähete on saapunut hyvinvointialueen sairaalaan tai muuhun erikoissairaanhoitoa toteuttavaan toimintayksikköön (Terveydenhuoltolaki 2010/1326 § 53).

Hoidon tarpeen arvioinnin tuloksena voi olla jokin seuraavista:

1. Potilas ei tarvitse erikoissairaanhoitoa. Lähettävälle taholle annetaan palaute, tarvittaessa hoito-ohjein.
2. Potilas asetetaan hoitojonoon odottamaan hoitoa, hoitopäätös tehty (jonottamisen syy sairaalan resurssit).
3. Potilaille varataan aika lisäselvityksiä/tutkimuksia varten, jos sairaudesta tai diagnoosista johtuen kaikkia tarvittavia tutkimuksia ei ole mahdollista tehdä lakisääteisessä kuuden viikon/kolmen kuukauden enimmäisajassa.
4. Potilas ei tarvitse nyt hoitoa, mutta hänen tilaansa seurataan, esim. vuoden välein (jonottamisen syy toistuva hoito tai seuranta).

Hoidon tarpeen arvioinnin odotusaika: tarkoittaa lähetteen saapumispäivän ja hoidon tarpeen arvioinnin odottamisen välistä aikaa.

Lähete: on määrämuotoinen asiakirja, jolla sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottaja esittää asiakasta koskevan palvelupyynnön toiselle palveluntuottajalle. Erikoissairaanhoidon hoitoonpääsytiedoissa ei ole mukana päivystyslähetteitä eikä konsultaatiolähetteitä.

Lähetteen käsittelypäivä: on se päivä, jolloin lääkäri ottaa kantaa lähetteeseen ja tekee suunnitelman jatkotoimista.

Käsitelty lähete: on lähete, johon lääkäri on ottanut kantaa ja jonka perusteella hän on tehnyt suunnitelman jatkotoimista.

Taulukoissa käytetyt symbolit

– tietoa ei ole saatu, se on liian epävarma esitettäväksi tai se on salassapitosäännön alainen

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

ISSN 1798-0887

Laatuseloste (SVT)

Hoitoonpääsy erikoissairaanhoidossa

Tilastojen relevanssi

Erikoissairaanhoidon hoitoonpääsyn raportointi sisältää tiedot hyvinvointialueiden erikoissairaanhoidon tarjoavien yksiköiden hoitoonpääsyn toteutumisesta. Tietojen raportoinnin perusta on terveydenhuoltolain 2010/1326 § 51 c, 52, 53. Hoitoonpääsyn toteutumisesta valvovina viranomaisina toimivat Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira) ja aluehallintovirastot (AVI). Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) tuottaa valvontaa varten tarvittavat tiedot Valviralle ja aluehallintovirastoille.

Tilastoraportti julkaistaan kolme kertaa vuodessa (30.4., 31.8. ja 31.12. ajankohdista). Vuodesta 2021 lähtien erikoissairaanhoidon hoitoonpääsyn tiedot on kerätty ja julkaistu kuukausittain tietokantaraporteilta, vuoden jokaisen kuukauden viimeisen päivän tilanteesta.

Tiedot kerätään hyvinvointialueilta yksiköistä, joissa on erikoissairaanhoidon toimintaa. Hoitoonpääsyn tiedot raportoidaan sähköisinä perusraportteina tiivistetyssä muodossa sekä laajemmin kolmessa eri kuutiossa: peruskuutio, jonoryhmäkuutio ja lasten ja nuorten mielenterveyspalvelukuutio.

Tiedot esitetään absoluuttisina lukuina, prosentteina, mediaanina ja väestöön suhteutettuna.

Tiedot on tarkoitettu ensisijaisesti hoitoonpääsyä valvoville viranomaisille, terveyspalveluiden tuottajille, päätöksentekijöille ja tiedotusvälineille.

Menetelmäkuvaus

Hoitoonpääsy tiedot kerätään hyvinvointialueilta (pois lukien Ahvenanmaa). HUS ilmoittaa kaikkien Uudenmaan alueen hyvinvointialueen tiedot erikoissairaanhoidon hoitoonpääsystä. Tiedonkeruussa mukana olevat organisaatiot poimivat tiedot potilastietojärjestelmänsä ja ilmoittavat ne summatasolla THL:lle. Tilastoraportti tilanteesta 31.12.2022 oli viimeinen kerta, kun tiedot kerättiin sairaanhoitopiireittäin. Vuoden 2023 alusta alkaen tiedot kerätään hyvinvointialueittain ja ensimmäinen tilastoraportti hyvinvointialueittain oli 30.4.2023 tilanteesta.

Tilastoraportti julkaistaan kolme kertaa vuodessa ja sen tiedot perustuvat hoitoa ja hoidon tarpeen arviointia odottaneiden 30.4., 31.8. ja 31.12. tilanteisiin. Hoitoa ja hoidon tarpeen arviointia odottaneiden tiedot julkaistaan tilastoraportin lisäksi kerran kuukaudessa. Jonoryhmäkohtaista tietoa kerätään myös toteutuneista hoidoista kumulatiivisesti vuoden alun ja poikkileikkauspäivän välisestä ajankohdasta. Kumulatiiviset tiedot kerätään myös lähetteen käsittelyajoista.

Kaikkien hyvinvointialueiden erikoissairaanhoidon tarjoavista yksiköistä kerätään samat tiedot käyttäen Hilmo – Terveydenhuollon erikoisalajiluokitus pohjaista erikoisalajaottelua sekä hoitoa odottavien kohdalla myös jonoryhmäkohtaista jaottelua. Tiedot toimitetaan THL:lle joko Excel- tai CSV-muodossa. Tiedonkeruun pohjana olevat Excel-taulukot ovat standardoituja.

Tietojen kattavuudessa pyritään sataan prosenttiin. Hyvinvointialueiden yksiköt, jotka tarjoavat erikoissairaanhoidon toimittavat tiedot, jotka he poimivat potilastietojärjestelmänsä. Tietojen toimittamisessa THL:ään noudatetaan erikoissairaanhoidon hoitoonpääsyn seurannan ohjeistusta 2021. Tietojen kattavuus varmistetaan myös yhteistyössä valvontaviranomaisten kanssa.

Tietojen tarkkuus ja luotettavuus

Erikoissairaanhoidon hoitoonpääsy tiedot poimitaan hyvinvointialueiden potilastietojärjestelmänsä. Tietojen oikeellisuus riippuu tiedonantajista. Tarvittaessa hoitoonpääsy tietojen oikeellisuutta ja laatua tarkastellaan yhdessä hyvinvointialueiden sekä tietojärjestelmätoimittajien kanssa. Lisäksi tietoja tarkastellaan tarvittaessa myös valvontaviranomaisten kanssa.

Tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tämä 31.8.2023 tilanteesta oleva raportti on toinen hyvinvointialueittain tehty raportti. Kiireettömän erikoissairaanhoidon hoitoonpääsyn tiedot on päivitetty THL:n verkkosivuilla vuodesta 2021 lähtien kerran kuukaudessa. Tilastoraportti laaditaan 30.4., 31.8. ja 31.12. tilanteista.

Tilastojen yhtenäisyys ja vertailukelpoisuus

Erikoissairaanhoidon hoitoonpääsy tietoja on kerätty vuodesta 2005 lähtien, jolloin kiireettömään hoitoon pääsyn säännökset astuivat voimaan. Nykymuotoinen tiedonkeruu aloitettiin sairaanhoitopiireissä marraskuussa 2007, jolloin kysyttiin lokakuun lopun tilanteesta. Perusterveydenhuollon erikoissairaanhoidoyksiköt ovat tulleet vähitellen mukaan vuodesta 2008 lähtien.

Vuodesta 2013 alkaen on tietoja kerätty samojen ohjeiden mukaisesti ja ovat näin vertailukelpoisia keskenään. Ohjeita on päivitetty vuonna 2021 pienin osin muun muassa on lisätty uusia erikoisaloja.

Vuodesta 2023 alkaen on tiedot kerätty hyvinvointialueittain. Yhden hyvinvointialueen alle on joissain alueella useampi sairaanhoitopiiri tai perusterveydenhuollon yksikkö, joka tuottaa erikoissairaanhoidon palveluja. Hyvinvointialueittain kerätyt tiedot eivät ole suoraan vertailukelpoisia ennen 1.1.2023 kerättyihin tietoihin. 1.1.2023 alkaen alkaa uusi vertailukelpoinen tilastosarja

Tiedonkeruun vastausprosentti on lähes sata hyvinvointialueilla. Hyvinvointialueiden hoitoonpääsy tiedot koostuu alueilla toimivien erikoissairaanhoidon sairaaloiden sekä erikoissairaanhoidon tuottavien perusterveydenhuollon yksiköistä. Järjestelmämuutokset ja versiovaihdokset sekä tietosisällön muutokset ovat aiheuttaneet tiedon laadun väliaikaista heikkenemistä aika ajoin ja tietojen puuttumista joltakin aikaväliltä. Elokuun tiedoista puuttuu ainoastaan Raahen tk:n ja Jämsän tk:n tiedot. Perusterveydenhuollon erikoissairaanhoidon yksiköiden kohdalla tilanne vaihtelee, koska yksiköitä poistuu tiedonkeruusta ja nämä yksiköt ovat siirtyneet hyvinvointialueiden alle. Koko maan tasolla tietojen vertailu on sen vuoksi ongelmallista eri ajankohtina.

Tietosisältö muuttui vuoden 2013 alusta vastamaan paremmin terveydenhuoltolain erikoissairaanhoidon kiireettömään hoitoon pääsyn muutoksia. Tietosisällön muutosten takia aikasarjat eivät ole vertailukelpoisia lähetetietoja lukuun ottamatta aikaisempiin vuosiin. Vuoden 2021 ohjeitukseen tehtyjen muutosten jälkeen, aikasarjat ovat edelleen vertailukelpoisia vuoteen 2013 asti. Vuodesta 2023 alkaen aikasarjat eivät ole vertailukelpoisia lähetetietoja lukuun ottamatta koko maan tasolla.

Jonottamisen syyluokitusten määrittelyä tarkennettiin mm. tapauksissa, joissa potilas ei lääketieteellisistä tai muista perustelluista syistä ole voinut ottaa tarjottua hoitoaikaa vastaan. Määrittelymuutoksilla voi olla vaikutusta kerättäviin tietoihin.

Hoidon tarpeen arviointia koskevat tiedot ovat osittain puutteelliset, koska kaikki tietojärjestelmät ja poimintaohjelmat eivät sisällä jonottamisen syykoodia: hoidon tarpeen arviointi. Kirjaamisessa on myös ongelmia, koska hoidon tarpeen arviointia tulkitaan eri tavalla eri sairaaloissa eikä se käsitteenä ole yksiselitteinen. Edellä mainituista syistä tiedot hoidon tarpeen arvioinnin osalta eivät ole vertailukelpoisia. Vuonna 2022 on tarkennettu yhteistyössä sairaanhoitopiirien kanssa ohjeistusta hoidon tarpeen arvioinnin osalta.

Lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen kohdalla kerätään tiedot alle 23-vuotiailta. Osa alle 23-vuotiaista hoidetaan aikuispsykiatrian puolella. Hoitoa odottavien sekä hoidon tarpeen arviointia odottavien odotusaikatiedoissa käytetään terveydenhuoltolain edellyttämiä aikarajoja.

Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Erikoissairaanhoidon hoitoonpääsy tiedot sisältävät hoitoa ja hoidon tarpeen arviointia odottavien tietoja kuntien ja kuntayhtymien tuottamiin palveluihin. Hyvinvointialueet tuottavat tiedot THL:n ohjeistuksen mukaisesti. Tietojärjestelmillä ja osittain erilaisilla tulkinnoilla esim. hoitoon pääsyn arvioinnista on vaikutusta tietojen yhtenäisyyteen.

31.8.2023 tilannetta koskevat erityiskysymykset

Hyvinvointialueet

Tässä raportissa käsitellään alueita hyvinvointialueittain. Tähän erona on, että Hus toimittaa kiireettömän erikoissairaanhoidon hoitopääsytiedot kaikkien Uudenmaan hyvinvointialueiden osalta.

Pohjois-pohjanmaan hyvinvointialueen Raahen seudun terveyskeskuksen tiedot puuttuvat kokonaan. Lisäksi Keski-Suomen hyvinvointialueelta puuttuvat Jämsän terveyskeskuksen tiedot. Asiaa selvitetään ja korjataan parhaillaan ja tiedot päivitetään mahdollisimman nopeasti. Näiden hyvinvointialueiden kokonaislukuihin vaikutus ei ole kovin suuri. Mutta tiedot eivät ehdi tähän raporttiin ja täydentyvät myöhemmin. Lisäksi Keski-Suomen hyvinvointialueen tämän vuoden tammikuun ja toukokuun tiedoissa on epäselvyyksiä ja asiaa selvitetään. Kun korjatut tiedot saadaan, ne päivitetään tietokantaraportteihin ja seuraavan tilaston aikasarjat korjataan kaikkien näiden osalta.

Hyvinvointialueiden toiminnan aloittaminen on tuonut haasteita hyvinvointialueille tiedon tuottamisen osalta. Näiden haasteiden parissa työskennellään aktiivisesti.

Vuonna 2023 siirryttiin ilmoittamaan luvut hyvinvointialueittain. Teknisistä syistä ei kuutiosta saa näkyviin mediaani odotuspäiviä hyvinvointialueittain. Asia korjaantuu, kun alueet siirtyvät uuteen tiedontoimitustapaan.

Hyvinvointialueiden kanssa on yhdessä tarkennettu hoidon tarpeen arvioinnin raportoinnin ohjeistusta, mikä on näkynyt hoidon tarpeen arviointia odottavien potilaiden ja hoitoa odottavien potilaiden luvuissa useilla hyvinvointialueilla. Tämä työ on vielä kesken ja näkyä luvuissa viiveellä.

Kaikkien hyvinvointialueiden luvuissa saattaa olla lukuihin vaikuttaneita kirjaamisvirheitä.